

STICHTING CARE FOR NATURAL

JAARVERSLAG 2022

JAARVERSLAG 2022

INHOUD

Voorwoord

Terugblik 2022

Bestuur

Vooruitkijken in 2023 en verder

Jaarrekening

Stichting informatie

VOORWOORD

2022 was het jaar waarin de wereld op z'n kop is gaan staan. De coronacrisis kwam ten einde en dit leek wel het startschot voor veel nieuwe crisissen. De klimaatcrisis, de woningcrisis, de asielcrisis, de boeren crisis, de inflatiecrisis, de arbeidsmarktcrisis, we tuimelen van de ene crisis in de andere. In februari brak de oorlog in de Oekraïne uit. Een schok voor Europa, want een oorlog op het continent leek toch iets van de vorige eeuw. De oorlog heeft verregaande gevolgen voor onze energierekening, de aanlevering van goederen en onze bewustwording dat veiligheid relatief is.

De oorlog heeft wereldwijd verstreckende gevolgen en dus ook voor Gambia. Zonnebloemolie, een belangrijke basisbehoefte in Gambia, is net als in Europa fors in prijs gestegen, de aanvoer van meel heeft onder druk gestaan wat de prijs heeft opgevoerd en benzine en diesel is een tijd niet of nauwelijks verkrijgbaar geweest. In 2021 was de inflatie al torenhoog en deze trend heeft zich in 2022 voortgezet. Een zak rijst is van 1200 Dalasi gestegen naar 1850 Dalasi. In Gambia is geen financiële steun vanuit de overheid, mensen zijn op elkaar aangewezen. Hoe moeilijk het leven in Gambia ook is, de mensen blijven positief!

En dat zijn wij ook. Het was weer geen makkelijk jaar voor onze stichting. Elke dag opnieuw zien we mensen die proberen te overleven en we zien hoe moeilijk dat is. En ook wij hebben last van de inflatie en de vele crisissen die Europa kent. Het toerisme is weer mondjesmaat op gang gekomen, maar we zien dat toeristen ook wegblijven, want de schoorsteen in Europa moet letterlijk blijven roken.

Met trots kan ik zeggen dat we ook in 2022 weer keihard hebben gewerkt aan onze doelen. Claudette en haar team in Gambia laten zich niet afleiden door alles wat er in de wereld gebeurt en gaan elke dag weer gestaag door. Elke dag kent nieuwe uitdagingen en elke dag worden deze weer overwonnen.

We hebben het jaarverslag weer met veel plezier geschreven, het is altijd prettig om terug te kijken en onze resultaten voor u op papier te zetten.

We wensen u heel veel leesplezier namens het bestuur van Stichting Care for Natural,

Maaïke van Leeuwestijn

(Voorzitter)

2 mei 2023

TERUGBLIK 2022

Het jaar 2022 hangt van crisissen aan elkaar. Er is geen dag voorbij gegaan zonder dat de media berichtte over de verschillende crisissen waar de wereld, Europa en Nederland zich in bevonden. De coronacrisis kwam ten einde wat hoop gaf voor een goed toeristenseizoen voor Gambia. Al snel werd duidelijk dat het ook in 2022 niet makkelijk ging worden. De oorlog in Oekraïne voerde en voert nog steeds de prijzen van de dagelijkse basisbenodigdheden op. De gasrekening en de inflatie in Europa is torenhoog wat direct invloed heeft op het toeristenseizoen en de (financiële) hulp die de mensen in Gambia ontvangen van hun sponsors in Europa. Ook de transportkosten naar Gambia zijn flink toegenomen wat het aantal dozen met hulpgoederen kwalitatief en ook zeker kwantitatief heeft verminderd. Helaas zijn er nog steeds mensen die hun schuur en zolder op willen ruimen en denken dat de arme mensen in Gambia alles kunnen gebruiken. Dat is een directe aanslag op de toch al grote vuilnisbelt in Gambia, waar geen goede afvalverwerking aanwezig is.

Ook in Gambia stijgt de prijs van gas, wat betekent dat de houtkap voor brandhout meer en meer toeneemt. De mensen die op gas kookten, gaan nu weer over op het koken op brandhout waardoor werkelijk alle bomen die nog overeind staan, omgekapt worden. Een vreselijke aanslag op de natuur die al te lijden heeft door de altijd al aanwezige houtkap en de klimaatverandering. Het toenemende tekort aan brandhout en de toenemende vraag naar brandhout voert de prijs van houtskool op. Waar een zak houtskool voorheen 80 Dalasi kostte, is de prijs nu al gestegen naar 800 Dalasi! Kunnen koken is de eerste basisbehoefte en ook dat is nu een dagelijkse uitdaging geworden.

Het leven is en blijft een dagelijkse uitdaging tot overleven in Gambia. Prijzen stijgen elke dag, maar de salarissen stijgen niet mee. De overheid doet weinig tot niets om de mensen te ondersteunen en moet te geven. De onvrede over de, nog niet zo lang geleden herkozen, president groeit en de mensen verlangen zelfs terug naar de tijd van zijn voorganger.

De veerkracht van de Gambianen wordt telkens weer op de proef gesteld en het is ongelooflijk om te zien hoe mensen, mede dankzij hun geloof, er altijd weer iets van willen en kunnen maken. Daar kunnen wij in het rijke westen nog wat van leren...

Naast de toenemende kosten voor de dagelijkse basisbenodigdheden, zijn ook de kosten voor transport met ruim 30 % gestegen. Alleen al naar het werk kunnen komen is een dagelijkse uitdaging. Meer en meer mensen zijn dagelijks uren onderweg naar hun werk omdat ze geen (betaalbaar) transport kunnen vinden.

JAARVERSLAG 2022 STICHTING CARE FOR NATURAL

Met een ontbijt de deur uitgaan, is een luxe geworden. Voordat de werkdag begint hebben mensen al heel wat hobbels moeten overwinnen.

Het regenseizoen van 2022 was heftig. Er is veel, heel veel regen gevallen en soms regende het dagen achter elkaar. Er zijn veel overstromingen geweest en veel huizen en gebouwen zijn verwoest. Het repareren en renoveren van de huizen is moeilijk vanwege de toenemende kosten voor materiaal. Gelukkig is de vele regen wel heel goed voor de natuur geweest.

De werkzaamheden aan de highway zijn gestart. Er moet uiteindelijk een nieuwe snelweg komen vanaf het vliegveld tot aan Banjul. De werkzaamheden gaan gestaag door en geven vooral veel stofproblemen. De huizen, gebouwen en bomen langs de kant van de weg zijn oranje van het stof en veel mensen dragen continu een mondkapje om zich enigszins te beschermen tegen het stof. Deze rode stof bevat een hoog ijzergehalte wat nog schadelijker is als mensen hier continu aan worden blootgesteld.

Er zijn heel veel bomen gekapt om ruimte te maken voor deze weg, waaronder eeuwenoude, prachtige bomen. Het is naar om te zien hoe kaal en leeg de kanten van de weg er nu uit zien. Dat is helaas de prijs van vooruitgang...

Onze brandwondenkliniek maakt een echt een groot verschil en blijft wonderen verrichten. Ondanks het wegvallen van een grote sponsor in 2021 hebben we de uitdaging voor het tekort aan geld voor salarissen voor de mensen in Mariamakunda tot nu toe kunnen overwinnen. Zonder onze mensen in Mariamakunda kunnen we niet door en juist dát is wat we willen realiseren: zelfredzaamheid door een inkomen.

Elke bestuursvergadering hebben we samen uren naar oplossingen gezocht en onze balans continu opgemaakt. Ons doel was en is om onze mensen in dienst te houden en als dat niet zou lukken, willen we hen een alternatief te kunnen bieden. We hebben helaas drie vrouwen moeten laten gaan omdat we hen echt geen vast salaris meer konden garanderen. Met pijn in het hart hebben we dit besluit moeten nemen en Claudette, die zo betrokken is bij de mensen, wachtte de zware taak om dit nieuws aan deze mensen te moeten brengen.

De prijsstijgingen hebben ook impact gehad op de realisatie van onze doelen. Met name het inrichten van het HBEC was een grote uitdaging vanwege de inflatie. Met trots kunnen we zeggen dat het gelukt is! Het gebouw is klaar en ingericht!

Ook hebben we in januari 2021 weer vrijwilligers gehad die elke dag opnieuw hun inzet hebben getoond in Mariamakunda. Het is ontzettend fijn om te zien hoe mensen belangeloos hun bijdrage willen leveren en hoe makkelijk en leuk de samenwerking met de Gambiaanse mensen in Mariamakunda verloopt. Hulde aan onze projectcoördinator in Mariamakunda die er altijd is om mensen op te vangen en wegwijs te maken en hulde aan de mensen in Mariamakunda die de vrijwilligers een warm thuis geven!

Foto: Vrijwilligerslunch

We kijken terug op een mooi, inspannend en uitdagend 2022. Voor ons is het woord crisis een woord dat wij vermijden en vooral altijd omdraaien in positiviteit! Natuurlijk zijn er uitdagingen, maar die zijn er om samen om te zetten naar kansen!

PROJECTEN EN ACTIES 2021

Het Aloe Vera Burn Centre for Children

Zoals velen van u weten, opende in 2017 het Aloë Vera Burn Treatment Centre for Children, het ABCC, officieel haar deuren in Mariamakunda. Wat u wellicht nog niet bekend is, is dat er in mei 2022 door het Gambiaanse ministerie van Gezondheid en Sociale Zaken goedkeuring is gegeven voor het door ons ontwikkelde Aloë Vera Fresh Leaf Treatment (AVFLT). Het doel is om dit te gebruiken om een wetenschappelijk onderzoek, dat lopende is in het Edward Francis Small Teaching Hospital in Banjul, het grootste ziekenhuis in Gambia, uit te voeren. Hier zijn tot nu 15 patiënten succesvol behandeld volgens de AVFLT-methode. Wij leveren het ziekenhuis de benodigde Aloë Vera planten aan. Onze naamsbekendheid blijft groeien en ook de Europeanen die bevriende families in Gambia hebben, verwijzen hen door naar ons ABCC. Ook in 2022 hebben we weer heel wat trieste brandwonden van kinderen mogen genezen.

JAARVERSLAG 2022 STICHTING CARE FOR NATURAL

Verbrande paarden

In december hebben we The Horse and Donkey Trust in Gambia kunnen helpen met de behandeling van drie ernstig verbrande paarden, Hakuna, Matata en Mathilde en haar veulen. Het genezingsproces van Mathilde verliep goed, echter is zij later overleden aan Tetanus. Haar veulen heeft het gered en kan alleen verder. Hakuna, die heel erg verbrand was, en Matata maken het goed, de brandwonden zijn inmiddels genezen en hun vacht is terug. De brandwonden van deze paarden waren zo enorm in oppervlak over alle delen van hun lichamen, dat het direct toepassen van de Aloë Vera logistiek niet mogelijk was. Omdat we niet voor één gat te vangen zijn, hebben we toen een speciale Aloë Vera en Moringa Sheabuttercrème voor deze patiënten ontwikkeld. Ontzettend fijn hoe we de behandeling hebben kunnen ondersteunen door onze veelzijdigheid, het vermogen om te anticiperen en daadkracht.

Verbandmiddelen

De aanvoer van verbandmiddelen is goed verlopen in 2022. Dankzij onder andere een aantal succesvolle sociale media acties en dankzij een goed voorraadbeheer hebben we altijd de juiste verbandmiddelen beschikbaar gehad. Het is en blijft een uitdaging om altijd voldoende verband te hebben. Het aantal patiënten laat zich niet voorspellen en ook de hoeveelheid verband die we per patiënt nodig hebben, is verschillend en we willen ook niet een te grote voorraad hebben die vervolgens niet meer bruikbaar is.

Aloë Vera Training Manual

In begin 2022 zijn we, na zorgvuldig overwegen, gestopt met de samenwerking met het ziekenhuis in Banjul. De vooruitgang bleef in onze ogen uit, er was weinig motivatie, slecht organisatievermogen en de hygiënische omstandigheden in het ziekenhuis in Banjul waren voor ons ver onder de maat. Het ziekenhuis in Banjul is wel doorgegaan met het City-link project waarvan het wetenschappelijk onderzoek naar onze AVFLT een onderdeel was. Wij zijn het ziekenhuis ook blijven voorzien van de Aloë Vera's en ondersteuning via Whatsapp waar nodig. Begin 2023 ontvingen we het goede nieuws dat het ministerie van Gezondheid en de ethische commissie in Gambia de behandelmethode en het protocol hebben goedgekeurd voor het lopende onderzoek. Door het voortdurende onderzoek dat Claudette heeft gedaan tijdens de behandelingen van de afgelopen tien jaar en door haar opgedane ervaring met het trainen van personeel, heeft zij een behandelprotocol kunnen ontwikkelen voor dit wetenschappelijk onderzoek. Daarnaast is Claudette bezig om een uitgebreide Aloë Vera Training Manual (AVTM) te schrijven met behulp van ons team en Danny Piens. Hij is een verpleegkundige die o.a. in het militaire brandwondencentrum van Neder over Heenbeek heeft gewerkt. Sinds Danny heeft geassisteerd bij de behandeling van Smiley in 2019, een heftig verbrande hond, is hij een grote fan van onze AVFLT-methode. Dit AVTM wordt een handboek om personeel in slecht geoutilleerde ziekenhuizen en klinieken te trainen in het toepassen van de AVFLT-behandeling. Inmiddels testen we een Gambiaanse illustrator en hebben we een uitgeverij gevonden die het handboek gaat editen en printen. Een vriendin uit het netwerk van Ellen, onze secretaris, is professioneel vormgeefster en heeft haar hulp aangeboden om kosteloos het handboek vorm te geven als het eenmaal zo ver is. Wij kijken met spanning uit naar het resultaat van deze samenwerking, die nog even op zich laat wachten vanwege de werkdruk van alle vrijwilligers in hun dagelijkse beslommingen. Medische feiten zullen gecheckt worden door professionals uit de brandwondenonderzoek sector. Het is een groot en spannend project!

JAARVERSLAG 2022 STICHTING CARE FOR NATURAL

Food Security

Met de uitbreiding van de projectlocatie in Mariamakunda, is het project Food Security in 2019 van start gegaan. Het doel van Food Security is een bijdrage te leveren aan voedselzekerheid voor Gambianen die onder de armoedegrens leven. Op de projectlocatie worden voedingsrijke gewassen organisch verbouwd met als doel hoogwaardige vegetarische voedingsmiddelen te produceren, zoals bonen, pinda's en pepers. Door de groeiende populatie

apen is de opbrengst dramatisch. Gelukkig lusten ze geen Aloë Vera! Daar maken we een mooi aantal producten van die dankbaar aftrek vinden bij mensen die veel baat hebben bij de therapeutische werking van onze handmatig gemaakte producten. Ook onze Moringabomen worden volop gebruikt, onder andere voor Moringa Olie, een geweldig 'edel' product van hoge therapeutische en cosmetische waarde. Het blad, zoals u weet, wordt gebruikt in ons voedingssupplement Go-fit, maar ook in onze Moringa Ointments die helpen bij psoriasis, eczeem, aambeien, huidproblemen en bij het voorkomen van huidproblemen. En het kan zelfs een loopneus, verkoudheid of droge neus door airco voorkomen door met een wattenstaafje wat Moringa Ointment hoog in je neus aan te brengen. Aloë Vera Drink maken we op aanvraag, het helpt veel mensen met gezondheidsproblemen om zich beter te voelen, Aloë Vera Siroop helpt kindjes met gebrek aan eetlust en Aloë Vera oogdruppels zijn geweldig effectief voor mens en dier. Hakuna, het verbrande paard, kreeg er zijn oogfuncties mee terug! Deze producten maken we alleen op aanvraag omdat we geen conserveringsmiddel willen gebruiken. De winst van de verkoop komt, zoals bij alle projecten van CFN, ten goede aan de verdere ontwikkeling van de charitatieve projecten van CFN. Al geven we veel van deze producten ook zelf charitatief weg.

JAARVERSLAG 2022 STICHTING CARE FOR NATURAL

De gewassen ontwikkelen zich dus niet zoals we verwacht hadden onder het 'juk' van de slopende apen... Wie kan het hen kwalijk nemen? Zij weten niet beter! We houden de bonenplanten wel in stand zodat de fruitbomen zich in hun schaduw goed kunnen ontwikkelen zodat, als ze eenmaal boven het bonenveld uitsteken, een beetje kracht hebben ontwikkeld. De apen zien door het bonenveld de fruitbomen niet snel, dat geeft ons de kans ze te kweken tot ze zelf kunnen overleven. De apen hebben dan straks weer voordeel bij de fruitbomen. Zo ontwikkelen we langzamerhand een veelzijdig faunagebied voor 'wildlife' waaronder onze bijen. Het lukt dus om creatief en constructief te blijven denken, ondanks soms zeer lastige situaties.

De Neemboom is heel goed tegen malaria, de honing wordt straks ingezet in de brandwonden behandeling. Helaas hebben we drie vrouwen moeten laten gaan omdat we hen echt geen duurzaam salaris meer konden betalen, we hebben hen ene alternatief geboden om een inkomen te verdienen, maar omdat ons idee niet bij hen aansloeg, zijn ze er niet mee doorgeshaan. Het zij zo, "wat de boer niet kent" ...zo is het hier ook vaak. We accepteren het omdat we weten dat we er alles aan hebben gedaan om hun baanverlies te voorkomen. De irrigatie waar zoveel in is geïnvesteerd en waar zoveel onderzoek naar is gedaan, werkt beter waardoor een groot deel van het land niet meer door mensenhanden bewaterd hoeft te worden.

Ook in 2022 zijn we weer goed bezig geweest in de imkerij en het HBEC, het Honey Bee Educational Centre. Hierover meer onder het kopje imkerij en HBEC.

Omdat er in 2021 veel innovatief werk is verricht en is geïnvesteerd in de toegangsweg naar Mariamakunda, hebben de hevige regens eindelijk eens niet voor grote problemen gezorgd. Natuurlijk heeft de regen het ons niet makkelijk gemaakt en hebben we de weg verder verbeterd, maar grote reparaties zoals we die in 2021 kenden, zijn gelukkig uitgebleven. We hebben een voor Gambia duurzame oplossing gevonden!

Elke fout is een stap dichterbij perfectie! De potjeswasserij hebben we stopgezet. De toegangsweg naar de wasserij is redelijk begaanbaar maar niet voor een auto waarin honderden breekbare, glazen potjes worden vervoerd en zeker niet met de rijstijl van degenen die ze moeten transporteren, zo is gebleken. In Kololi hebben we besloten een aantal producten af te stoten waardoor de noodzaak voor de potjes minder groot is geworden, door deze samenloop, is de potjeswasserij op non-actief.

JAARVERSLAG 2022 STICHTING CARE FOR NATURAL

Vervoer

De Pajero, ons enige vervoermiddel waarmee patiëntjes, producten en potjes worden moeten vervoerd moeten, rijdt weer. Het oude beestje is inmiddels een heel dure auto geworden door alle reparaties (12!) die hij heeft moeten ondergaan! Uiteindelijk is repareren de beste keuze geweest en is het in ere houden van het oude, in Gambia geldt immers 'hoe eenvoudiger de auto, hoe langer de overlevingskans', een mooie en waardige oplossing! Kebba, de projectcoördinator in Mariamakunda,

is de enige die in de auto rijdt en de gebruiksaanwijzing kent. We zijn dankbaar dat de auto weer rijdt, maar onze droom blijft dat, voordat onze geliefde Pajero echt zijn allerlaatste rit rijdt, er een oplossing is in de vorm van een andere auto!

Imkerij

Onderdeel van het Food Securityproject is de imkerij. Het doel van de imkerij is duurzaam bijen houden, honing produceren en mensen trainen in het duurzaam bijen houden. Natuurlijk betekent bijen houden een gezonde bijdrage leveren aan de natuur, een belangrijke doelstelling van CFN!

We blijven ons verdiepen in het bijenhouden in Afrika. Claudette en het team in Mariamakunda hijsen zich elke week in twee lagen kleding en een bijenpak bij temperaturen van soms wel 40 graden om de bijen te bestuderen om meer inzicht te krijgen. Er is nog steeds weinig literatuur beschikbaar over bijen houden in The Gambia en West-Afrika, we zijn dus afhankelijk van de kennis die we zelf op doen en door onze ervaringen te delen met andere imkers.

Ook Gambia heeft te maken met een wisselend klimaat. De temperatuur schommelt ontzettend en meer dan ooit. Het kan de ene dag fris zijn en de volgende dag bloedheet. Na overleg met Gambiaanse collega-bijenhouders denken we dat de sterk wisselende temperaturen, en dan vooral de extreme hitte in onze winter, een negatieve invloed heeft op de kwantiteit van nectar die de bomen aanmaken. De bijen slaan minimaal honing op, niet meer dan noodzakelijk is bom te overleven. Uit onderzoek blijkt ook dat de Afrikaanse bijen een 1 scoren op schaal van 10 voor het opslaan van honing. Dit in combinatie met het veranderende klimaat maakt het oogsten van honing moeilijk. Wij zullen bijen blijven houden vanwege hun belangrijke rol in het behoud van de natuur en het overleven van de mensheid. De lage productie heeft uiteraard invloed op het uitblijven van inkomen door honing en levert in plaats daarvan pittige kosten op om de volken wel te blijven onderzoeken en te helpen gezond te blijven.

JAARVERSLAG 2022 STICHTING CARE FOR NATURAL

We hebben nog steeds drie soorten bijenkasten: de betonnen bijenkasten, de Kenian Top Bar (KTB) en de Nederlandse bijenkasten. We hebben veel tijd, geld en moeite geïnvesteerd in de betonnen bijenkasten omdat we hiermee de houtkap kunnen vermijden en omdat ze diefstal en klimaatbestendig zijn. We onderzoeken nog wat de beste manier van werken ermee is. Je moet als imker veel kracht en een behoorlijke lengte hebben om de loodzware deksel eraf te halen, laat staan een honingkamer met ook zware honing. Praktisch gezien hebben ze niet onze voorkeur om mee te werken. Ook is er nog geen volk spontaan

Killer ants vernietigen het bijenvolk.

ingegaan maar hebben we ze bevolkt door vangkastjes. Ook de Nederlandse bijenkasten, die vierkant van vorm, zijn bijna allemaal alleen bevolkt via vangkasten. Het lijkt erop dat de bijen niet zo goed weten hoe om te gaan met de ruimte. Eenmaal gewend gaat het prima en lijkt de opbrengst van honing gunstiger dan die van de andere kasten. Omdat we vermoeden dat we te veel bijen hebben navenant de beschikbare voeding (er wonen ook nog veel wilde bijen in onze bomen vanwege de gunstige omgeving w.o. aanwezigheid van vers water, schaduw en rust) besloten we toen volken naar Tujereng te brengen. Een enerverende uitdaging om bijenkasten met onze pittige defensieve bijen te verplaatsen! Maar ze lijken het er prettig te vinden. Ze staan daar in een bos met veel inheemse bomen, vlak bij een zoetwater meer met veel waterlelies om op te kunnen landen als ze willen drinken, vlak aan zee. In dit gebied wonen weinig mensen en wordt weinig aan landbouw gedaan wat de plek geweldig maakt voor de bijen. Het is waar we begonnen met bijen houden in 2008.

Terwijl we blijven onderzoeken hoe we de honing oogst kunnen verhogen, hebben we veel inheemse fruitbomen geplant om de bijen en apen te helpen en mensen te laten zien dat mens en natuur samen kunnen werken en overleven. Kennis en advies met betrekking op west Afrikaanse bijen is bijzonder welkom!

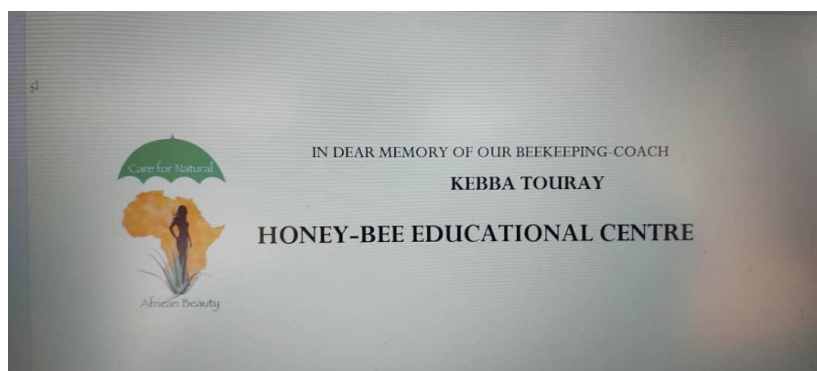
JAARVERSLAG 2022 STICHTING CARE FOR NATURAL

Honey Bee Educational Centre (HBEC)

Om de populariteit van bijen en bijen houden te vergroten hebben we in 2020 het Honey Bee Educational Centre (HBEC) gebouwd. Het HBEC is een educatief centrum waar (potentiële) imkers (verder) worden opgeleid en waar de honingproductie-unit is gebouwd. We werken samen met andere imkers en overleggen veel om van elkaar te leren en kennis te delen. Ook willen we met het HBEC de projectlocatie nog aantrekkelijker maken: voor schoolkinderen om hen de gelegenheid te geven kennis te maken met de natuur en voor toeristen om te bezoeken. Ons HBEC heeft ook een winkel waar we onze eigen producten verkopen.

We kunnen met trots zeggen dat het HBEC zo goed als klaar is en ingericht is! Het gebouw staat er prachtig bij! We hebben het HBEC ter herinnering opgedragen aan onze, helaas op 13 december 2020 overleden, bijencoach Kebba Touray. We streven ernaar om de officiële opening in december 2023 te realiseren.

Aan de buitenkant worden posters opgehangen met educatief materiaal, de lijsten voor de posters hebben we tweedehands in Gambia kunnen vinden. In de winkel staat een kast waar de producten mooi kunnen worden uitgesteld. Deze kast komt uit de nalatenschap van Claudettes overleden vader, hoe mooi dat de

JAARVERSLAG 2022 STICHTING CARE FOR NATURAL

kast deze bestemming heeft gekregen, Tjitze Krook was een enthousiaste fan en sponsor van onze stichting! De productie-unit is grotendeels klaar en ingericht met de nodige materialen. Onze focus ligt nu op het verder trainen van onze mensen in de productie van de honing en we willen Kebba, de projectcoördinator, verder trainen op het succesvol kunnen runnen van het HBEC.

Tuintje in mijn hart

Door de ravage die de regen in 2021 heeft veroorzaakt aan de muur die het land in Mariamakunda beschermt, zijn er veel varkens de vrouwentuinen binnengedrongen. Varkens houden van een natte ondergrond en hebben daardoor veel schade aangericht in de tuinen. Ook neemt het aantal apen in Mariamakunda toe, zij vinden de gewassen die de vrouwen verbouwen heerlijk. Wij hebben de overtuiging dat de dieren in Mariamakunda er eerder waren dan wij, dit is hun natuurlijke omgeving. We zijn ook erg blij dat de dieren hun natuurlijke habitat weer vinden op ons land!

De mensen weten dat zij op het land in Mariamakunda niets mogen doen wat de ecologische omgeving aantast en gelukkig zijn zij zich hiervan goed bewust. Echter de vrouwen willen (terecht!) niet investeren in voedsel voor de apen en andere dieren, wat betekent dat er nu nog maar twee vrouwen zijn die hun tuin onderhouden.

JAARVERSLAG 2022 STICHTING CARE FOR NATURAL

Voetballen voor de kinderen

In 2021 zijn we gestart met een actie om geld in te zamelen om voetballen voor kinderen te kunnen kopen. Voetbal is in Gambia een nationale hobby en veel kinderen en jonge mannen dromen van een voetbalcarrière. In 2022 was het Gambiaanse elftal succesvol in de Africa Cup, ze hebben het als nieuwkomer tot de kwart finales gered. Onlangs was de Africa Cup 'Under 20' in Egypte en het Gambiaanse juniorteam heeft het tot de finale geschopt! Zij speelden de finale tegen buurland en grote broer Senegal waarbij Senegal gewonnen heeft. Een topprestatie van deze jonge voetballers!

Voor Gambiaanse kinderen is een opgerolde sok vaak de voetbal, dus u zult begrijpen dat een echte voetbal heel erg welkom is!

Terugblik: Tot slot

Opnieuw kijken we met trots terug op een goed jaar. Trots dat we positief zijn en blijven, hoe slecht het in de wereld ook gaat en hoeveel crisissen er ook zijn. Trots op alles wat we weer hebben kunnen realiseren. Trots op de veerkracht van de mensen in Gambia. Trots op de inzet en het doorzettingsvermogen van Claudette en haar team. Trots op hoe wij als bestuur elkaar vinden en steunen en trots op het plezier dat we gelukkig ook hebben. Trots op alle mensen die ons ondersteunen en ons een warm hart toedragen. Trots dat we dit allemaal als stichting mogen en kunnen doen!

We kijken uit naar een nieuw jaar met vast veel nieuwe uitdagingen die niet altijd makkelijk zullen zijn, maar die we altijd blijven omzetten in kansen!

JAARVERSLAG 2022 STICHTING CARE FOR NATURAL

BESTUUR

Het bestuur is in 2022 als volgt samengesteld:

Voorzitter	Maaïke van Leeuwenstijn
Secretaris	Ellen Stokman
(plus Acties, Social Media, Ambassadeurs en Vrijwilligers)	
Penningmeester	Ivonne Hilgers
(plus projecten administratie)	
Algemeen bestuurslid	Peter van Velzen
(plus Website, Social Media en IT)	
Algemeen bestuurslid	Claudette Krook
(Lokale verantwoordelijkheid Gambia)	
Overig:	
Adviseur	Peter den Ouden

ADRES

Nieuwstraat 219, 7311 BN, Apeldoorn

VOORUIT KIJKEN IN 2023 EN VERDER

Het Aloe Vera Burn Centre for Children (ABCC)

Ook in 2023 gaan we door met ons werk in de kliniek. We blijven mensen informeren over het ABCC en we blijven onze naamsbekendheid vergroten. Het handboek voor brandwondenbehandeling met Aloë Vera voor de AVFLT zal opgeleverd worden waardoor meer klinieken en ziekenhuizen de behandeling kunnen gaan inzetten. De Aloë Vera-plantage in Mariamakunda ontwikkelt zich goed en we willen deze blijven ontwikkelen, om de ziekenhuizen en klinieken die de behandeling gaan toepassen, te kunnen voorzien van Aloë Vera's.

We trainen de mensen in Mariamakunda continue om de behandeling goed en volgens onze hygiënevoorschriften uit te voeren.

Om het ABCC te blijven voortzetten, blijven we zoeken naar sponsors en donateurs voor verbandmiddelen, hygiëneproducten, salarissen en promotiemateriaal.

Verdere ontwikkeling Food security

We blijven onderzoeken hoe we de oogst kunnen vergroten en wat we hiervoor nodig hebben. Iedereen die hier ideeën en kennis over heeft, is welkom!

Er groeien zoveel gezonde gewassen in Gambia die in Nederland als 'superfood' worden verkocht tegen een hoge prijs. We willen de mensen in Gambia voorlichten hoe zij zelf relatief eenvoudig en goedkoop hun gezonde voedsel kunnen verbouwen en hen uitleggen wat dat voor hun gezondheid betekent.

Het HBEC is zo goed als klaar en we gaan snel van start met de productie en het verder trainen van de mensen in het bijhouden en het produceren van honing. We hopen dit jaar weer veel toeristen te mogen ontvangen voor een rondleiding in Mariamakunda en het HBEC. We verwachten in mei 2023 de eerste honingproductie te kunnen starten. De potjes staan al klaar!

We breiden onze kennis over het bijen houden in Gambia continue uit en we documenteren zoveel mogelijk zodat we straks ook anderen met publicaties kunnen helpen in het bijen houden in Gambia. Door het verplaatsen van de bijenkasten naar Tujereng doen we weer nieuwe kennis op, kennis die we ook weer in Mariamakunda kunnen gebruiken. We blijven hoe dan ook op ecologische wijze werkzaam en we blijven alleen gebruik maken van de natuurlijke habitat in Gambia. We planten alleen inheemse gewassen en bloemen die in Gambia groeien en gebruiken het land in Mariamakunda ook voor het behoud en de groei van gewassen die met uitsterven worden bedreigd.

We rekenen ook dit jaar weer op sponsors, donateurs en enthousiastelingen die ons financieel en/of met kennis willen helpen het project Food Security verder uit te bouwen. Wij zijn ook dringend op zoek naar

JAARVERSLAG 2022 STICHTING CARE FOR NATURAL

studenten die onderzoek willen komen doen naar het leven van de Afrikaanse bijen omdat zij zo totaal anders zijn dan de bijen die we in Europa kennen. Kent u iemand? Laat het ons weten?

Uitbreiden rondleiding en verblijf op Mariamakunda

Veel toeristen vinden het leuk om tijdens hun vakantie in Gambia een charitatief project te bezoeken. We promoten een bezoek aan de projectlocatie dan ook graag! Het bezoek is een leuke, informatieve en leerzame ervaring en mensen gaan altijd geënthousiasmeerd en geïnspireerd naar huis na een bezoek aan Mariamakunda. Mensen maken kennis met de bevolking en het 'lokale' leven, de wandeling over de plantage is prachtig, de uitleg over het brandwondenprobleem en de behandeling is leerzaam en geeft inzicht over hoe de Gambiaanse mensen leven en het HBEC geeft inzicht en kennis over hoe belangrijk bijen houden is voor de natuur.

Bloeddruk project

Uit onderzoek van de WHO blijkt dat ruim 46 % van de bevolking boven de 25 jaar in Afrika lijdt aan een te hoge bloeddruk. Dat is ook in Gambia het geval. Vaak weten mensen niet dat zij een te hoge bloeddruk hebben en mensen herkennen de symptomen niet. In het ziekenhuis krijgen ze vaak medicijnen om de bloeddruk te verlagen. Velen kunnen dat niet betalen, medicatie is geen duurzame oplossing. Er zijn veel manieren om de bloeddruk te verlagen door voeding en aanpassing van de leefstijl. We hebben onderzoek gedaan naar de lokale oorzaken van een te hoge bloeddruk en naar welke natuurlijke middelen helpen om de bloeddruk te verlagen.

Het doel van het bloeddrukproject is mensen met een te hoge bloeddruk te helpen deze te verlagen met natuurlijke middelen en aanpassing van de leefstijl. We willen mensen bewust maken van de oorzaken van een te hoge bloeddruk en de risico's daarvan. Hiermee willen we bereiken dat mensen hun leefstijl aanpassen en dat zij deze leefstijl overbrengen op hun kinderen en hun familie.

We hebben in de kliniek in Mariamakunda twee bloeddrukmeters en het personeel is getraind om een bloeddruk op te nemen en af te lezen. We hebben de community in Mariamakunda laten weten dat mensen van maandag tot en met vrijdag welkom zijn om hun bloeddruk te laten opmeten. We hebben leaflets gemaakt met foto's van oorzaken van hoge bloeddruk en welk voedsel en welke middelen uit de natuur helpen om de bloeddruk te verlagen. De leaflets hangen we in de kliniek en sturen we per Whatsapp door naar de patienten. We hebben gekozen voor zo min mogelijk tekst op de leaflets, rekening houdend met het feit dat mensen in Gambia niet allemaal kunnen lezen.

Van alle patienten worden statistieken bijgehouden zodat we ons onderzoek continue kunnen verbeteren.

We willen (Youtube)filmpjes ontwikkelen met daarin een duidelijke uitleg van de oorzaken en gevolgen van een te hoge bloeddruk en hoe belangrijk het is om een gezonde leefstijl te hebben. Hiermee hopen we een

JAARVERSLAG 2022 STICHTING CARE FOR NATURAL

groot bereik te krijgen zodat meer en meer mensen zich bewust worden van de noodzaak tot een verantwoorde leefstijl.

Geef een eitje

Ook eieren worden steeds duurder in Gambia. Een tray eieren kostte tussen de 180 en 200 Dalasi en kost nu 375 Dalasi in de supermarkt. En eieren zijn de belangrijke voedingsbron, zeker voor kinderen! Het bevat veel proteïne en belangrijke voedingsstoffen die door de stijgende prijzen van voedsel bijna niet meer verkrijgbaar zijn. Vlees en vis is een luxe geworden en de kwaliteit van de vis die ze nog kunnen betalen, is onvoldoende om genoeg goede voedingsstoffen binnen te krijgen. Door de actie “Geef een eitje” kunnen wij scholen voorzien van een gekookt ei voor de kinderen.

Gedurende de Ramadan, een mooie tijd maar financieel een moeilijke tijd, willen we families voorzien van traytjes met eieren.

Go Fit

CFN AB (het CFN-productiecentrum waar voedingsproducten, yoghurt en cosmetica wordt geproduceerd) heeft onderzoek gedaan naar belangrijke voedingswaarden van lokaal beschikbare planten. Destijds met het doel om te onderzoeken of de ondervoeding in Gambia te bestrijden/voorkomen is door een lokaal geproduceerd voedingssupplement. Op basis van dit onderzoek is er in de strijd tegen ondervoeding en verborgen hongersnood een voedingssupplement ontwikkeld: Go-Fit. Dit voedingssupplement bevat belangrijke stoffen zoals vitamine A-B-E, zink, magnesium en de goede vetten om de lichaamsweerstand te verhogen. Het is gemaakt van pindapasta, honing en gedroogde Moringa Oleifera. Go-Fit levert een substantiële bijdrage aan het opbouwen van de weerstand in de strijd tegen virussen en andere lichamelijke ongemakken.

Wij hebben dit product uitgedeeld tijdens de coronacrisis en de resultaten waren verbluffend. Daarom willen we dit product blijven produceren zodat we dit kunnen uitdelen aan de mensen in Gambia. We willen dit product ook graag in het binnenland uitdelen, juist omdat de mensen in het binnenland nog minder inkomen hebben en zij veel minder hulp krijgen dan de mensen aan de kust. We willen de producten meegeven aan toeristengidsen die het binnenland bezoeken, zodat zij deze kunnen uitdelen aan de mensen daar. Hierdoor

JAARVERSLAG 2022 STICHTING CARE FOR NATURAL

wordt ons bereik groter en kunnen meer mensen baat hebben bij dit product.

Wij kunnen Go Fit voor €2,- per potje produceren en distribueren. Als u aangeeft hoeveel potjes u wilt sponsoren, dan zorgen wij dat deze met de toeristengidsen bij de mensen terechtkomen die het het hardst nodig hebben! Go Fit is niet alleen erg gezond, maar ook nog eens erg lekker!

Voetballen voor de kinderen

Toubab football! De grootste wens van de jongetjes is het hebben van een eigen voetbal. Samen spelen en samen dromen van een grote voetbalcarrière, dat is toch het meest heerlijke wat je kunt doen als kind! We blijven deze actie regelmatig herhalen zodat we zoveel mogelijk kinderen in Gambia een voetbal kunnen geven.

Vooruitkijken en verder

We kijken uit naar een mooi jaar! We hebben nieuwe projecten uit te voeren en verder te ontwikkelen, zoals het HBEC en het bloeddrukproject. En we snakken naar nog meer kennis over het bijhouden en het verbouwen van de voedzame gewassen. We willen en moeten dat blijven doen met onze medewerkers in Mariamakunda en dat blijft onze grootste uitdaging. De toegewijde en betrokkenheid van onze medewerkers in Mariamakunda is geweldig, niets is hun te veel. Als er midden in de nacht een verbrand kindje is dat hulp nodig heeft, staan zij direct klaar om het kindje te behandelen in de kliniek. We hebben ons personeel bijzonder hoog zitten! Het is met name hun tomeloze inzet en hartverwarmende compassie voor de medemens (iets wat in een ontwikkelingsland als Gambia echt niet vanzelfsprekend is) die maakt dat wij de stichting zijn die we willen zijn. Iedereen die wil helpen om deze fantastische mensen aan het werk te houden, doneer dan vooral met de vermelding "Salarissen brandwondenkliniek". Wij willen juist verder vóór hen en voor al die andere mensen waar we samen mee kunnen werken aan zelfredzaamheid. Wij gaan ervoor en hopen enthousiastelingen te vinden die ons daarmee kunnen helpen!

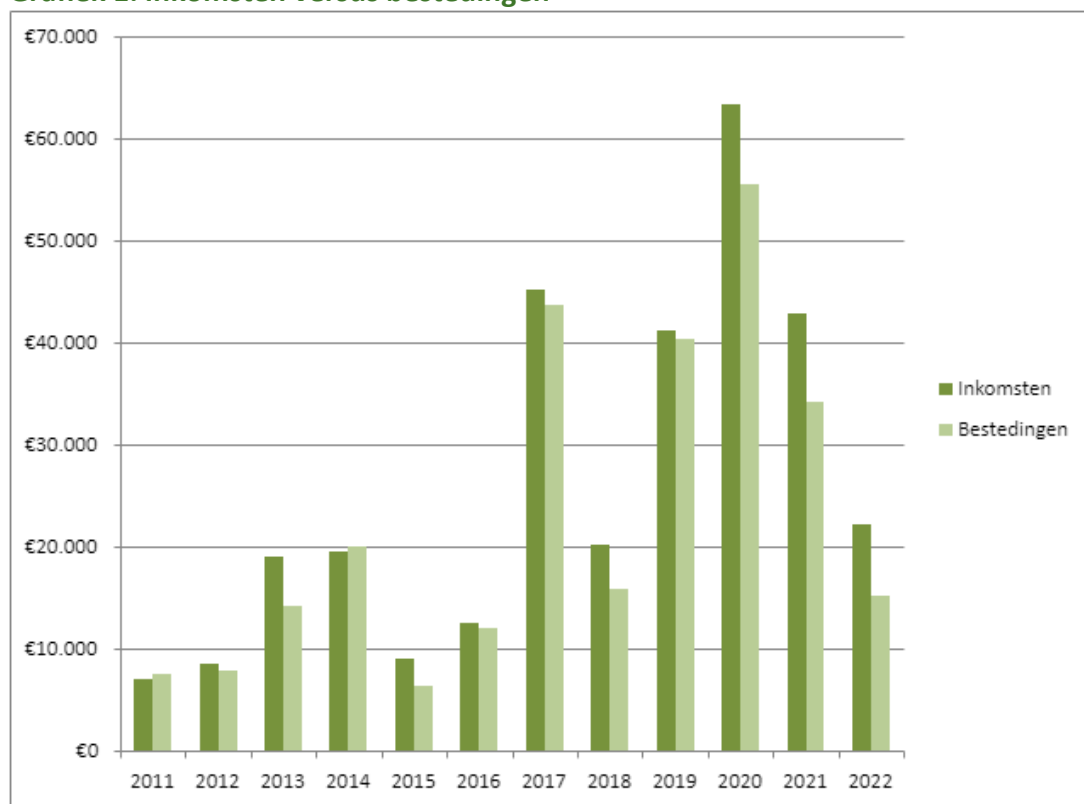

Een financieel retroperspectief

Stichting Care for Natural is op 18 juni 2010 opgericht. Sinds de oprichting zijn er twaalf volledige financiële boekjaren achter de rug en is het mooi om terug te kijken hoe CFN het in al die jaren heeft gedaan.

Hieronder een grafische presentatie waarbij wordt gekeken naar de Inkomsten (bestaande uit Giften, Donaties, Acties en Projecten), Bestedingen (de bedragen die daadwerkelijk ten gunste van haar doelen komen) en de kosten (uitgaven om het werk te kunnen doen, zoals administratie en beheerkosten).

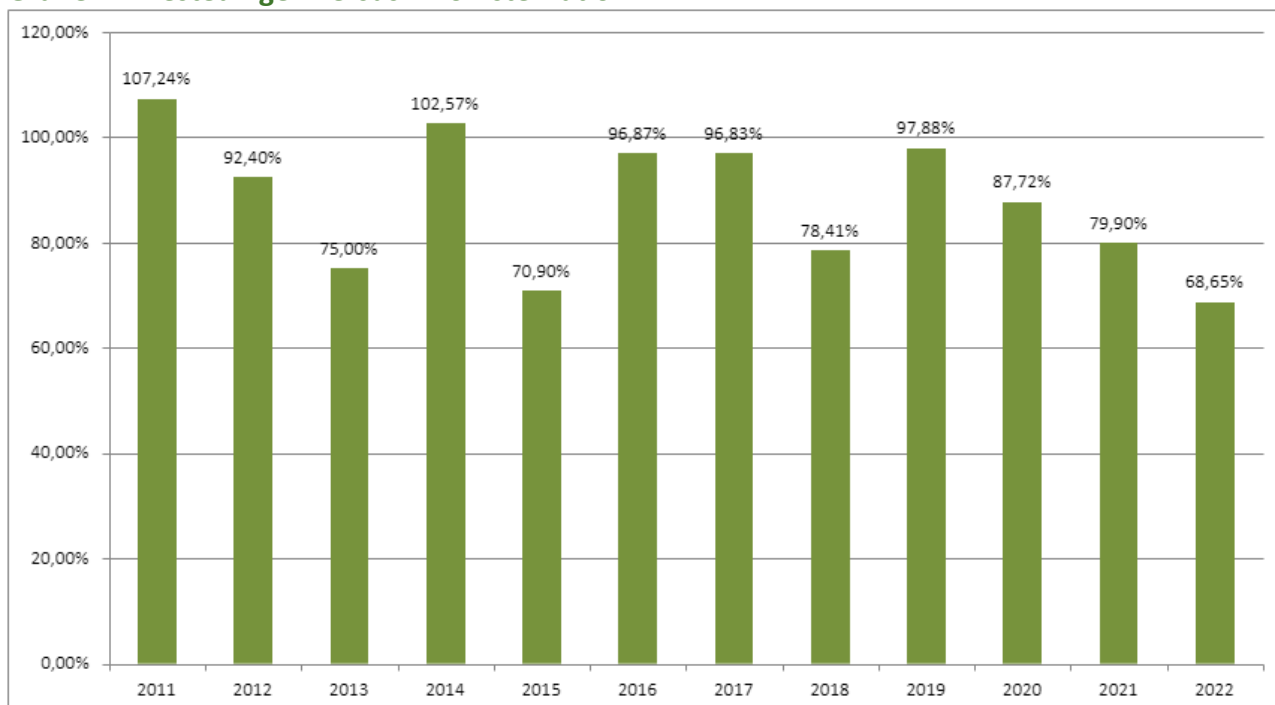
Grafiek 1: Inkomsten versus bestedingen

Grafiek 1 geeft de absolute inkomsten versus de bestedingen weer.

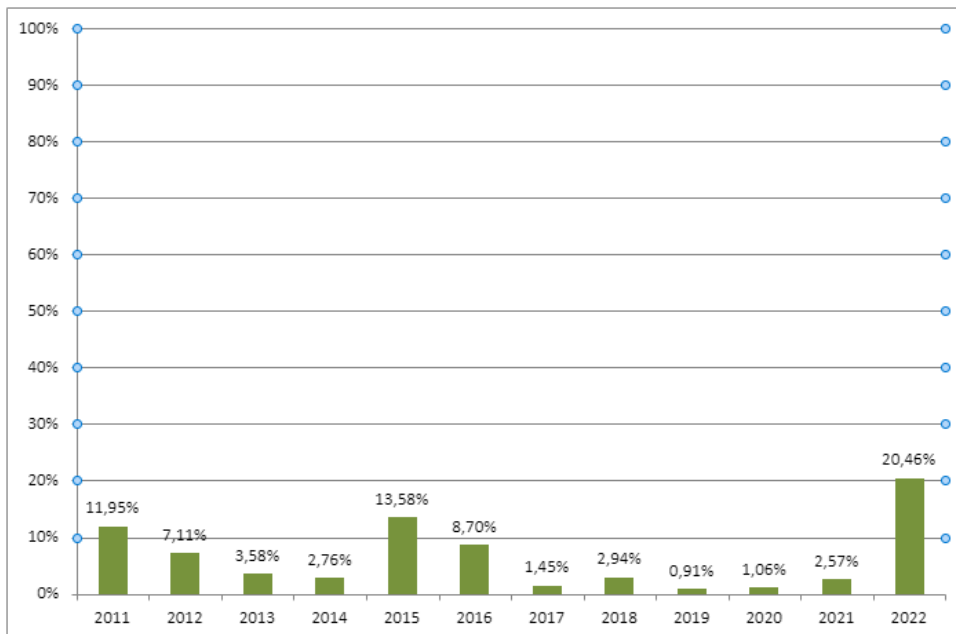
2020 en 2021 waren op velen fronten een zwaar jaar voor de hele wereld. Door COVID-19 bleven de toeristen ook in 2021 weg uit Gambia wat een direct gevolg had voor mens en dier. Met de hulp van veel extra donaties hebben we beiden een stukje op weg kunnen helpen. In 2020 zijn we gestart met het verder uitbouwen van de imkerij in Mariamakunda. Ook deze donaties zijn zichtbaar in de inkomsten van 2020 en 2021. In 2022 zien we een lichte verbetering van de Inkomsten en hebben we een bijna vergelijkbaar jaar met 2018, het jaar voor Corona. De oorlog in Oekraïne en de daarbij stijgende kosten werken niet in het voordeel van de stichting zoals uitgelegd in de terugblik 2022.

Grafiek 2: Bestedingen versus inkomstenratio

Grafiek 2 laat de bestedingen aan projecten versus de inkomsten zien. CFN ziet de inkomsten en de bestedingen aan de projecten het liefst zo dicht mogelijk bij elkaar liggen, aangezien dat aangeeft hoe zij de inkomsten zoveel mogelijk kan besteden aan haar projecten zonder hoge overheadkosten. In 2022 heeft de stichting 68,65 % van de inkomsten direct kunnen besteden aan de projecten. Het overige deel van de Inkomsten is gereserveerd voor de voorspelde uitgaven zoals vaste lasten en een kleine reservering op onvoorziene omstandigheden.

Grafiek 3: Kosten versus inkomstenratio

Grafiek 3 geeft de kostenratio weer. Hoe lager dit percentage, hoe efficiënter de stichting haar werk heeft gedaan, aangezien een groter deel van de inkomsten ook daadwerkelijk ten gunste komen van de doelstellingen. De kostenratio over 2019 was historisch laag. In 2020 is de kostenratio licht gestegen ten opzichte van een grote stijging van de inkomsten. Deze lichte stijging werd mede veroorzaakt door een verhoging in de bankkosten, en ook extra gemaakte kosten veroorzaakt door COVID-19. In 2021 waren er tegenslagen door slechte weersomstandigheden, de reparaties aan de Pajero en het steeds duurder wordende materiaal. Deze trend van toenemende kosten heeft zich in 2022 voortgezet. Voor de voortgang van stichting hebben we een voorschot moeten reserveren op de salarissen voor 2023. Al deze aspecten hebben ervoor gezorgd dat de kostenratio in 2022 is gestegen.

JAARVERSLAG 2022 STICHTING CARE FOR NATURAL

PROJECTEN EN ACTIE OVERZICHT

In 2021 zijn de volgende projecten ondersteund:

Projectnummer	Projectnaam
20130221	Mariamakunda Tuintje in mijn hart
20161122	ABCC (Brandwondencentrum)
70100111	Voetballen voor de kinderen
20190203	Food Security (incl. imkerij en het HBEC)
70100107	Geef een eitje

In 2022 zijn er geen projecten afgerond.

Voor meer uitgebreide projectinformatie verwijzen wij graag naar onze website, www.carefornatural.org.

JAARREKENING

BALANS PER 31 DECEMBER 2022

Vastgesteld door bestuur

Bedragen in Euro's

	31 DECEMBER 2022	31 DECEMBER 2021
ACTIVA		
<u>Vorderingen</u>	0	0
Toegezegde donaties		
<u>Liquide middelen</u>		
Rabobank NL63 RABO 0111 7744 46	5.117,69	8.605,29
Rabobank NL42 RABO 0354 0110 81	3.690,12	977,90
PASSIVA		
<u>Eigen vermogen</u>		
Overige besteedbaar vermogen	5.117,69	8.605,26
<u>Schulden</u>		
Nog te besteden aan projecten en kosten (verplichting)	5.117,69	8.605,26

JAARVERSLAG 2022 STICHTING CARE FOR NATURAL

OVERZICHT INKOMEN IN UITGEBREIDE ZIN (WINST EN VERLIES)

Bedragen in Euro's

INKOMSTEN	REALISATIE 2022	REALISATIE 2021
Rente	0	0
Totaal Giften & Donaties t.b.v. Projecten	13.539,28	
TOTAAL INKOMSTEN	13.539,28	45.482

De projectinkomsten komen voort uit giften en donaties gedaan in 2022. Het realisatiebedrag op projecten in 2022 is hoger dan de inkomsten uit giften en donaties. Begin 2022 is er nog geïnvesteerd in projecten met giften en donaties uit 2021.

UITGAVEN	REALISATIE 2022	REALISATIE 2021
Besteed aan de doelstellingen & projecten (incl. 10%)	12.432,06	33.619
Nog te besteden aan de doelstellingen	5.117,69	8.605
Beheer en administratie	587	593
SOM DER LASTEN	4.531	8.012
<u>Bestemmingsreserves</u>	4.162	4.600
RESULTAAT	966	4.005

SPECIFICATIE UITGAVEN ALGEMENE KOSTEN

Bedragen in Euro's

	31 DECEMBER 2022	31 DECEMBER 2021
Administratiekosten	300	300
Internetkosten	187	180
Bankkosten	281	328
Verzekeringen	56	55
Overige uitgaven	62	0
Som der lasten	986	863

JAARVERSLAG 2022 STICHTING CARE FOR NATURAL

TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2022

Waarderingsgrondslagen

Algemeen

De grondslagen van de waardering en bepaling van het resultaat zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het vorige boekjaar. De waarderingsgrondslagen zijn hierna uiteengezet; voor zover niet anders is vermeld, geschiedt waardering tegen nominale waarde.

De jaarrekening is conform de richtlijn Fondsenwervende Instellingen ingericht en opgesteld.

Waarderingsgrondslagen voor de vermogensopstelling

Vorderingen, liquide middelen, kortlopende schulden en verplichtingen

De vorderingen, liquide middelen, kortlopende schulden en verplichtingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

De liquide middelen staan ter vrije besteding en zijn binnen korte termijn opeisbaar.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN OVER 2022

Grondslagen voor de resultaatbepaling

Ten aanzien van de posten begrepen in het resultaat geldt dat baten slechts zijn opgenomen als en voor zover zij in het boekjaar zijn verwezenlijkt en dat met lasten is rekening gehouden dat die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar.

De jaarrekening is conform de Richtlijn Verslaglegging Fondsenwervende Instellingen ingericht en opgesteld.

STICHTING INFORMATIE

Voorzitter	Maaïke van Leeuwestijn
Secretaris	Ellen Stokman
Penningmeester	Ivonne Hilgers
Naam	Stichting Care for Natural
Adres	Nieuwstraat 219, 7311 BN, Apeldoorn
E-mail	secretaris@carefornatural.org
Website	www.stichting-carefornatural.org

JAARVERSLAG 2022 STICHTING CARE FOR NATURAL

Telefoon	06 828 29118
KVK	50334247
Bank	Rabobank NL63 RABO 0111 7744 46
ANBI status	Ja

JAARVERSLAG 2022 STICHTING CARE FOR NATURAL

